

Riktlinje för mottagande i anpassad grundskola och gymnasieskola

Dokumenttyp Riktlinje	Fastställt av Utbildningsnämnden	Beslutsdatum 2014-05-08 2016-04-25 2023-12-18	Reviderat
Dokumentansvarig		Förvaring Castor	Dnr UN.
Dokumentinformation Riktlinje för mottagande i anpassad grundskola och gymnasieskola			

Innehåll

Inledning	3
Rätt till anpassad skola	3
Samtycke och skriftligt medgivande	3
Vad innebär ett mottagande i anpassad grundskola?	3
Mottagande på försök	3
Överklagande av beslut	4
Förskoleklass	4
Arbetsgång	4
1. När frågan om mottagande väcks	4
2. Utredning inför beslut om mottagande	5
Pedagogisk bedömning	5
Psykologisk bedömning	5
Medicinsk bedömning	6
Social bedömning	6
3. Beslut om mottagande	7
4. Verkställighet av beslut	7
Anpassad grundskola i Oxelösunds kommun	7
Inför övergång från anpassad grundskola till anpassad gymnasieskola	8
Om det framkommer att en mottagen elev inte tillhör målgruppen	8

Inledning

Rätt till anpassad skola

Anpassad grundskola är till för barn som inte bedöms kunna nå upp till grundskolans kunskapskrav därför att de har en intellektuell funktionsnedsättning (7 kap. 5 § skollagen).

Intellektuell funktionsnedsättning jämförs i skollagen med betydande och bestående begåvningsmässig funktionsnedsättning på grund av hjärnskada, föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom (29 kap. 8 §).

Samtycke och skriftligt medgivande

Barnets vårdnadshavare måste alltid ge sitt samtycke till de psykologiska och medicinska bedömningarna. Om vårdnadshavare inte ger sitt samtycke, och barnet inte uppnått en sådan ålder och mognad att hen själv kan ge sitt samtycke, kan hemkommunen inte genomföra dessa delar av utredningen. När det gäller den pedagogiska bedömningen är elevens vårdnadshavare i allmänhet redan involverade eftersom skolan är skyldig att ge extra anpassningar och särskilt stöd till elever som behöver det. Något ytterligare samtycke behövs då inte, liknande gäller den sociala utredningen när vårdnadshavare är delaktiga i utredningen.

När alla utredningar är sammanställda måste vårdnadshavare samtycka till beslut och skriftligen lämna sitt medgivande om mottagande i anpassad grundskola. En elev får dock tas emot i anpassade grundskolan utan sin vårdnadshavares medgivande, om det finns synnerliga skäl och med hänsyn till barnets bästa (7 kap. 5 § skollagen).

Vad innebär ett mottagande i anpassad grundskola?

Ett mottagande innebär att eleven placeras i en anpassad grundskola och följer den anpassade grundskolans timplan och kursplaner i de olika ämnena. Alternativt följer eleven anpassade grundskolans kursplan som integrerad elev i en grundskoleklass (7 kap. 9 § skollagen).

Inom anpassad grundskola finns även en särskild inriktning som är till för de elever som inte kan tillgodogöra sig hela eller delar av ämnen utan i stället studerar utifrån ämnesområden. Huvudmannen avgör om en elev som tas emot i anpassade grundskolan huvudsakligen ska läsa ämnen eller ämnesområden. Rektorn får besluta att en elev ska läsa en kombination av ämnen och ämnesområden. Rektorn får också besluta att en elev ska läsa ett eller flera ämnen enligt grundskolans kursplaner, om eleven har förutsättningar för det. Samråd med elevens vårdnadshavare ska ske innan beslut fattas (11 kap 5 § och 8 §§ skollagen samt 10 kap 4 § skolförordningen).

Mottagande på försök

Mottagande på försök erbjuds under högst sex månader om vårdnadshavarna är osäkra på vilken skolform de vill att deras barn ska gå i. Alla utredningar ska vara gjorda och det ska vara klart att eleven tillhör målgruppen (7 kap. 8 § skollagen).

Överklagande av beslut

Vårdnadshavaren har rätt att överklaga beslutet till Skolväsendets Överklagandenämnd enligt skollagen (2010:800) 28 kap 12 §. Överklagandet insändes till Utbildningsförvaltningen i Oxelösund inom 3 veckor från det att vårdnadshavaren har fått ta del av beslutet.

Förskoleklass

Förskoleklassen är obligatorisk och det innebär att barn har skolplikt från höstterminen det år då de fyller sex år. I anpassad grundskola finns ingen förskoleklass. Följande alternativ anges i Skolverkets riktlinjer om förskoleklass för barn som hör till anpassad grundskolas målgrupp (7 kap. 4, 10, 11a-b § skollagen):

- Många barn som ska gå i anpassad grundskola kan först gå i en förskoleklass som hör till grundskola.
- Huvudmannen kan göra bedömningen att en sexåring som tillhör anpassad grundskolas målgrupp har särskilda skäl för att få skolplikten uppskjuten ett år. I Oxelösunds kommun är det vårdnadshavare som ansöker om uppskjuten skolplikt efter samråd med nuvarande förskola och sen tar huvudmannen beslut om uppskjuten skolplikt. därefter kan vårdnadshavare välja om barnet ska börja förskoleklass vid 7 års ålder eller gå direkt till åk 1 i anpassad grundskola vid 7 år. Detta innebär att barnet kan gå kvar i förskola till det börjar grundsärskola vid 7 år.
- Barnet kan även få tidigare skolstart, det vill säga hoppa över förskoleklass och börja åk 1 i anpassad grundskola vid 6 års ålder. Förskolerektor har samråd med vårdnadshavare, personal och berörda rektorer rörande lämpligaste alternativ för barnets bästa enligt ovan.

Arbetsgång

1. När frågan om mottagande väcks

Personal, elevhälsan och/eller vårdnadshavare väcker frågan kring att det finns tecken på att ett barn/elev tillhör anpassad grundskolans målgrupp och inte kommer nå grundskolans kunskapskrav, trots dokumenterade extra anpassningar och särskilt stöd (7 kap. 5a § skollagen).

Rektor eller av rektor utsedd person informerar elev (utifrån ålder och mognad) och vårdnadshavare om behov att utreda om eleven tillhör anpassad grundskola eller gymnasieskolas målgrupp utifrån den pedagogiska kartläggning som gjorts på förskolan/skolan.

Rektor informerar huvudmannen (via samordnare för mottagande) om att det finns behov av att utreda om eleven tillhör anpassad grundskolans eller gymnasieskolans målgrupp.

2. Utredning inför beslut om mottagande

Ansvar för mottagande har chef för barn- och elevhälsan. Samordnare för mottagande är samordnare för centrala barn- och elevhälsan (CBEH). Rektor ansvarar för att de fyra bedömningarna utförs och inkommer till huvudmannen. De olika bedömningarna skall vara presenterade för samtliga vårdnadshavare.

Pedagogisk bedömning

Syftet med den pedagogiska bedömningen är att fastställa om eleven ha förutsättningar att kunna nå kunskapskraven i grundskolans alla ämnen. I bedömningen skall det framgå var eleven befinner sig i sin kunskapsutveckling. Det ska även tydligt framgå vilka dokumenterade pedagogiska insatser (extra anpassningar/särskilt stöd) som gjorts över tid och vilka effekter dessa haft. Bedömningen görs av personal med specialpedagogisk kompetens, i normalfallet speciallärare, specialpedagog, legitimerad lärare med specialpedagogisk kompetens eller annan personal med specialpedagogisk kompetens. Om elevens ordinarie lärare inte ska genomföra den pedagogiska bedömningen är det ändå viktigt att den kunskap om eleven, som den läraren har, ändå tas till vara och vägs in i bedömningen. Även annan personal som arbetar med eleven, till exempel fritidshemspersonal, assistenter och modersmållärare kan bidra med viktiga synpunkter. Det är angeläget att det ingår en redogörelse för vilka anpassningar av undervisningen och vilka stödinsatser som har genomförts och resultaten av dessa, liksom resultaten av genomförda kartläggningar med mera. Elevens individuella utvecklingsplan och åtgärdsprogram är också viktiga underlag i den pedagogiska bedömningen.

Psykologisk bedömning

Psykologisk bedömningen görs av legitimerad psykolog med syfte att fastställa att eleven har en intellektuell funktionsnedsättning (IF) eller inte. Bedömningen ska också fastställa allmänintellektuell nivå för att ge underlag för de beslut som senare ska fattas om eleven ska läsa ämnen eller ämnesområden. Intelligenstestningen är viktig men den måste sättas in i ett sammanhang. Bedömningen av barnets eller elevens adaptiva förmåga, det vill säga hur han eller hon kan använda sin förmåga i olika sammanhang, är lika viktig för helheten. Bedömningen kan bland annat innefatta en redogörelse för elevens utveckling fram till den aktuella tidpunkten (utvecklingsanamnes), testning med metodik som avser att mäta allmänintellektuell nivå, kartläggning av adaptiv förmåga samt kvalitativ analys av testningar och skattningar i relation till utvecklingsanamnesen.

Andra gånger kan psykologen anse att det behövs ytterligare utredning för att klargöra orsakerna till en elevs skolsvårigheter, till exempel om det kan vara en syn- eller hörselskada, ADHD problematik, autismspektrumtillstånd eller specifik språkstörning. Det kan således handla om funktionsnedsättningar och medicinska aspekter som påverkar inlärningsförmågan utan att eleven behöver ha en intellektuell funktionsnedsättning (IF). Med specifik språkstörning menas en språkstörning som utesluter andra funktionsnedsättningar där språkstörning ingår, till exempel

utvecklingsstörning. En logoped har kompetens att avgöra om eleven har en sådan språkstörning.

Bedömningen ska vara aktuell och får inte vara äldre än två år vid beslut att en skolforms utredning ska göras. För barn i förskolan utförs den psykologiska bedömningen oftast av Barnhabiliteringen.

Medicinsk bedömning

Medicinsk bedömningen görs av legitimerad läkare. Den medicinska bedömningen ska klargöra om det finns medicinska faktorer till elevens inlärningssvårigheter och om dessa indikerar målgruppstillhörighet. Om läkaren bedömer att det i stället finns andra orsaker än intellektuell funktionsnedsättning som kan orsaka elevens uppvisade skolsvårigheter, behöver detta beskrivas i bedömningen. Det kan handla om funktionsnedsättningar och medicinska aspekter som påverkar inlärningsförmågan utan att eleven behöver ha en intellektuell funktionsnedsättning. Den medicinska bedömningen kan till exempel visa att det finns en bestående begåvningsmässig funktionsnedsättning på grund av hjärnskada, föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom. Den medicinska bedömningen kan också till exempel visa att eleven har kromosomavvikelse, genetiska skador eller missbildningar som medför en utvecklingsstörning. För att få diagnosen utvecklingsstörning behöver inte orsaken till utvecklingsstörningen vara känd, men en sådan uppgift kan tala för ett beslut om att eleven bör tas emot i grundsärskolan eller gymnasiesärskolan. Bedömningen ska ge en bild av barnets hälsa och så långt möjligt klargöra medicinska orsaker till barnets svårigheter och vad dessa kan innebära för barnets fortsatta utveckling.

Andra gånger kan läkaren anse att det behövs ytterligare utredning för att klargöra orsakerna till en elevs skolsvårigheter, till exempel om det kan vara en syn- eller hörselskada, ADHD-problematik, autismspektrumtillstånd eller specifik språkstörning. Det kan således handla om funktionsnedsättningar och medicinska aspekter som påverkar inlärningsförmågan utan att eleven behöver ha en utvecklingsstörning. Med specifik språkstörning menas en språkstörning som utesluter andra funktionsnedsättningar där språkstörning ingår, till exempel utvecklingsstörning. En logoped har kompetens att avgöra om eleven har en sådan språkstörning.

Social bedömning

Den sociala bedömningen bör göras av kurator eller person med adekvat utbildning. Syftet är att redovisa om det finns sociala orsaker och bakgrundsfaktorer som är av sådan karaktär att de kan förklara elevens svårigheter. Finns inga sådana omständigheter är det viktigt att detta framgår av bedömningen, så att man till exempel dokumenterar att man inte funnit några sociala faktorer som bedöms kunna ligga till grund för elevens svårigheter.

Den normala arbetsgången vid den sociala delen av utredningen är att en dialog förs med eleven (beroende på ålder och mognad) och

vårdnadshavarna som är de som i allmänhet har mest bakgrundsinformation att ge. Elevers utveckling, mognad och möjligheter att ta till sig undervisningen kan påverkas av sociala faktorer såväl i som utanför skolan. Bedömningen behöver belysa om det finns sociala svårigheter t. ex. i elevens nuvarande eller tidigare skolgång eller traumatiska upplevelser i uppväxtmiljön som kan medföra att elevens kapacitet och förmågor kan misstolkas.

Om det framkommer att det finns sociala problem i hemmiljön kan kuratorn, företrädesvis i samarbete med vårdnadshavarna, kontakta socialtjänsten. Om det skulle vara så att personal i en förskola eller en skola misstänker att ett barn eller en elev far illa har huvudmannen och personalen på förskolan eller skolan skyldighet att göra en anmälan till socialnämnden.

Källa: Allmänna råd om mottagande i grundsärskola och gymnasiesärskola (Skolverket 2018, www.skolverket.se).

3. Beslut om mottagande

Beslut om mottagande i anpassad skola grundar sig på en helhetsbedömning av elevens bästa, både på lång och kort sikt. Enligt barnkonventionen ska barnets bästa komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barn. Skollagen anger att i all utbildning och annan verksamhet enligt denna lag ska barnets bästa vara utgångspunkt. Med barn avses varje människa under 18 år. (Skollagen 1 kap. 10 §). Frågan om mottagande i anpassad grundsärskola prövas av elevens hemkommun (skollagen 7 kap, 5 §) och måste alltid föregås av en utredning om målgruppstillhörighet. I Oxelösunds kommun är det förvaltningschef för utbildning som fattar beslut om mottagande samt aktuell inriktning; om eleven huvudsakligen ska läsa ämnen eller ämnesområden. Utredningarna som anges nedan är det underlaget som utgör helhetsbedömningen.

4. Verkställighet av beslut

Efter att rektor tagit del av beslut om mottagande i anpassad grund- eller gymnasieskola ska eleven skyndsamt tas emot i rätt skolform och elevens utbildning ska snarast utgå från de bestämmelser som gäller för skolformen. Rektor beslutar om undervisningens utformning utifrån ämnen och ämnesområden eller en kombination av dessa.

Om beslut om mottagande fattas före årskurs 1 kan beslutet verkställas tidigast när eleven börjar i anpassade grundskolans årskurs 1.

Anpassad grundskola i Oxelösunds kommun

I Oxelösunds kommun kan en elev som är mottagen i anpassad grundskola och läser enligt anpassad grundskolas läroplan få sin utbildning i grundskolan. Detta kallas att eleven är integrerad. Anpassad grundskola finns för elever i årskurs 1–6 på Peterslundsskolan och årskurs 7-9 på Ramdalsskolan.

Inför övergång från anpassad grundskola till anpassad gymnasieskola

Eleven ska på egen hand ansöka till anpassad gymnasieskola. För att eleven ska bli antagen i anpassad gymnasieskola ska huvudmannen fatta beslut om att eleven tillhör målgruppen. Den mottagande kommunen måste försäkra sig om att hemkommunen har gjort ett mottagande i anpassad grund- respektive gymnasieskola och begära in kommunens beslut om målgruppsstillhörighet.

Om det framkommer att en mottagen elev inte tillhör målgruppen

Om något tyder på att en mottagen elev inte tillhör målgruppen för anpassad grund- eller gymnasieskola skall en ny utredning skyndsamt påbörjas av skolan. Vårdnadshavare och huvudmannen skall informeras. Eventuellt nytt beslut fattas av förvaltningschef för utbildning.